УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

24. 09. 2019.

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ „Именичка партикуларизација у српском језику" КАНДИДАТА мастера Бојане Тодић Санковић И МЕНТОРА проф. др Рајне Драгићевић

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

- **Датум и орган који је именовао Комисију**

Одлуком бр. 3468/1 од 05. 12. 2018. Наставно-научног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду образована је Комисија за оцену подобности докторанда **мастера Бојане Тодић Санковић** и теме докторске дисертације под називом **„Именичка партикуларизација у српском језику"**

- Састав Комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назива факултета, установе у којој је члан Комисије запослен:

1. др Весна Ломпар, ванредни професор, српски језик (морфологија српског језика), 14. 07. 2016, Филолошки факултет Универзитета у Београду, (председник Комисије);

2. др Драгана Вељковић Станковић, редовни професор, српски језик (методика наставе српског језика и књижевности), 17. 04. 2019, Филолошки факултет Универзитета у Београду;

3. др Александра Марковић, научни сарадник, српаки језик (синтакса и семантика српског језика), 26. 4. 2017, Институт за српски језик САНУ.

II БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Кандидат у својој биографији наводи следеће податке: Бојана (Драган) Тодић Санковић рођена је 4. јула 1992. године (Пожаревац, Република Србија). У родном месту је стекла основношколско и средњошколско образовање. Од 2011. до 2015. стицала је високошколско образовање на Филолошком факултету Универзитета у Београду (група: Српска језик и књижевност, Филолошки профил), на којем је, дипломиравши, стекла звање ПРОФЕСОР СРПСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ. Основне студије завршила је са просечном оценом 9.92 (девет и 92/100). На истом факултету се 2015. године уписала на мастер академске студије (група: Српски језик, модул: Српска филологија) и, одбранивши мастер рад „Придевска антонимија у *Асоцијативном речнику српскога језика*" под менторством проф. др Рајне Драгићевић, стекла академско звање МАСТЕР ПРОФЕСОР СРПСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ. Мастер академске студије завршила је са просечном оценом 10 (десет и 0/100). Наредне, 2016. године уписала се на докторске академске студије (група: Српски језик). Од 2017. године је запослена у Институту за српски језик САНУ на пројекту *Лингвистичка истраживања савременог српског књижевног језика и израда Речника српскохрватског књижевног и народног језика* САНУ.

Од података које кандидат наводи у својој радној биографији, издвајамо да су јој током основних студија додељене две награде: *Похвала Филолошког факултета*

Универзитета у Београду за изузетан успех у току основних академских студија, као и годишња награда „Др Петар Ђукановић”. Била је стипендиста Министарства просвете, науке и технолошког развоја (стипендија за изузетно надарене студенте), а затим и Фонда за младе таленте Министарства спорта и омладине (стипендија за најбоље студенте у Републици Србији).

Године 2018. и 2019. учествовала је у реализацији двонедељног лингвистичког семинара *Жаргонизми, фразеологизми, дијалектизми у односу на стандардни језик* у Образовно-културном центру „Вук Караџић” у Тршићу. Године 2018. била је руководилац радионице *Фразеологија – лексикографски приступ*, а 2019. године руководилац радионице *Фразеологија – структура и семантика*. Полазници су били ученици средњих школа који су освајали награде на републичком такмичењу из српског језика. Као резултат рада на семинару претходне године, 2019. године је објављен зборник ученичких радова *Млади и србистика* (зборник радова полазника ОКЦ „Вук Караџић” у Тршићу, Београд: Завод за унапређење образовања и васпитања, 2019), у којем се налазе три рада рађена под њеним менторством (Ана Булатовић, *Фразеологизми са глаголима говорења*, 29–42; Зоран Маховац, Птица *и називи птица у фразеологији српског језика*, 91–102; Михаило Маховац, *Земља и небо са небеским телима у српској фразеологији*, 103–112). Учествовала је на више националних и међународних семинара.

III БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

СТУДИЈЕ И ЧЛАНЦИ:

1. Тодић, Бојана, „Анализа лексеме *човек* у *Српским народним пословицама*”, *Свет речи* 39–40/1, Београд, 2015, 25–31.
2. Тодић, Бојана, „О природи и преношењу акцената у говору села Драговац (код Пожаревца)”, *Српски језик* XXI, Београд, 2016, 617–626.
3. Тодић, Бојана, „Природа асоцијативне везе антонимâ”, *Наш језик* XLVII/3–4, Београд, 2016, 89–103.
4. Тодић, Бојана „Седамдесет година Института за српски језик САНУ”, *Преводилац* 3–4/17, Београд, 2017, 7–17.
5. Тодић, Бојана, „Покушај стандардизације српског језика средином XIX века: језикословна делатност Петра Матића”, Зборник радова са IX научног скупа младих филолога Србије, одржаног 30. марта 2013. године на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу *Савремена проучавања језика и књижевности*, Филум, Крагујевац, 2018, 15–28.
6. Тодић, Бојана, „Свадбени обичаји у *Српском рјечнику*”, *Призор: часопис за културну историју Јадра*, 17, Лозница: Центар за културу „Вук Караџић”, 2018, 33–37.
7. Тодић, Бојана, Ненад Крцић: Прагматички антоними у *Асоцијативном речнику српскога језика*, *Језици и културе у времену и простору* VII/2, тематски зборник, Нови Сад: Филозофски факултет у Новом Саду, 2018, 199–210.
8. Тодић, Бојана, Бојана Милосављевић, Слободан Новокмет, „Онлајн речници и народна лексикографија”, *Језици и културе у времену и простору* VIII/2, тематски зборник, Нови Сад: Филозофски факултет у Новом Саду, 2019. [у штампи].
9. Тодић, Бојана, „О стереотипној перцепцији *части* у српском језику (на примерима лексема *образ*, *брада* и *брк*)”, *Стереотипът в славянските езици, литератури и култури*, Сборник с доклади от Четиринадесетите международни славистични четения София, 26–28 април 2018 г., књ. I – *Езикознание*, София: Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2019. [у штампи].

ПРИКАЗИ:

1. Тодић, Бојана: Горан Зељић, Морфолошко-семантичке карактеристике бројева у српском језику, *Наш језик* XLVII/3–4, Београд, 2016, 133–137.
2. Тодић, Бојана: Милосав Тешић, Рајна Драгићевић, Ненад Ивановић (ур.), *Српска лексикографија од Вука до данас: каталог изложбе // Сербская лексикография от Вука до современности: каталог выставки, Наш језик* XLIX/1, 2018, 123–128.
3. Тодић, Бојана: *Речник српскохрватског књижевног и народног језика*, Српска академија наука и уметности, Институт за српски језик САНУ, књига XX, *Јужнословенски филилог* LXVI/1, 2019, 207–214.

ПОПУЛАРНИ ТЕКСТОВИ:

1. Тодић, Бојана, „Сасвим обичан дан”, у: Мирјана Блажић, *Српски на српском 1,* Радио Београд, 2015, 234–235.

IV ОЦЕНА ДА ЈЕ КАНДИДАТ ПОДОБАН ДА РАДИ ДИСЕРТАЦИЈУ

Увидом у биографију и библиографију кандидата, Комисија сматра да кандидат мастер Бојана Тодић Санковић **испуњава све услове за израду докторске дисертације.**

V ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА

За ментора је предложен/а **др Рајна Драгићевић, редовни професор** Филолошког факултета у Београду, Катедра за српски језик са јужнословенским језицима (ужа научна област: лексикологија; датум избора у звање: 15. 5. 2013. година).

Библиографија ментора са најмање 5 јединица релевантних за област из које се ради докторска дисертација.

1. Драгићевић 1996: Рајна Драгићевић, „О неким парадигматским лексичким скуповима”, *Наш језик* XXXI/1–5, 96–106.
2. Драгићевић 2003: Рајна Драгићевић, „О неким особеностима партикуларизатора-уобличивача”, *Научни састанак слависта у Вукове дане* 31/1, Београд, 137–146.
3. Драгићевић 2006: Рајна Драгићевић, „О експресивном лексичком исказивању количине у српском језику”, *Научни састанак слависта у Вукове дане* 45/1, Београд, 291–299.
4. Драгићевић 2007: Рајна Драгићевић, *Лексикологија српског језика*, Београд: Завод за уџбенике.
5. Драгићевић 2009: Рајна Драгићевић, „О партикуларизаторима-садржавачима”, *Српски језик* V/1–2, Београд, 427–447.
6. Драгићевић 2010: Рајна Драгићевић, *Вербалне асоцијације кроз српски језик и културу*, Београд: Друштво за српски језик и културу.
7. Драгићевић 2017: Рајна Драгићевић, „Експресивне конструкције којима се исказује интензитет емоција у српском језику”, *Исследования по Славянским Языкам,* Корейская ассоциация славистов, 119–126.
8. Драгићевић 2018: Рајна Драгићевић, *Српска лексика у прошлости и данас*, Нови Сад: Матица српска.

Комисија сматра да др Рајна Драгићевић, редовни професор, испуњава све услове за ментора ове докторске дисертације за област лексикологија.

VI ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ:

ОЦЕНА **:**

1. формулације назива тезе (наслова)

Комисија закључује да је радни назив тезе „Именичка партикуларизација у српском језику" прикладан и да добро репрезентује суштину предложене теме истраживања.

2. предмета (проблема) истраживања

Опис теме:

Предмет истраживања представља процес партикуларизације у српском књижевном и народном језику, и то оне која се постиже именичким јединицама – именичким синтагмама или именицама. Таква партикуларизација се у раду назива именичком партикуларизацијом. Рад ће на почетку обухватити испитивање односа партикуларизације и бројивости у језику. Такође, будући да је партикуларизација у језику повезана са партитивношћу, квантификацијом, класификацијом и фрагментарношћу, предмет истраживања биће и осветљавање тих односа. Анализи грађе ће се, пре свега, приступити са лексичко-семантичког, лексикографског и дериватолошког становишта.

Како су у фокусу пажње истраживања, пре свега, двочлане именичке јединице, у којима је прва компонента партикуларизатор, а друга објекат партикуларизације, која је увек у генитиву, један део истраживања биће посвећен и проблему генитива у таквим синтагама, с циљем да се ексцерпирана грађа класификује и према врсти генитива друге речи у синтагми.

Даљи (и најобимнији) део рада обухватиће анализу језичких средстава којима се постиже именичка партикуларизација у српском језику, како са лексичко-семантичког тако и са творбеног и дериватолошког становишта. У оквиру лексичко-семантичке анализе биће издвојени основни типови партикуларизатора, али и лексичко-семантичке групе којима они припадају, након чега ће пажња бити посвећена разматрању лексичко-семантичког статуса тих двочланих јединица, са циљем утврђивања њихових основних значењских особености. У оквиру семантичког дела анализираће се и појава инкапсулације значења именице која је објекат партикуларизације у значење партикуларизатора. Примећује се да лексеме општије семантике имају врло широк дистрибуциони потенцијал (типа *комад* или *гомила*), док су лексеме конкретнијег и ужег значења, код којих је и степен инкапсулације виши, дистрибуционо ограничене (на пример *вод – вод војника*).

Посебан сегмент истраживања биће посвећен питању деривације партикуларизаторâ. У оквиру овог сегмента најпре ће се разматрати однос изведених и мотивних речи и начине творбе лексема-партикуларизатора, а затим и деривационе способности различитих типова партикуларизатора. Уз то, посматраће се и како деминуција утиче на партикуларизаторска својства датих лексема (на пример, ако се упореде лексеме *шоља* и *чаша* и њихови деминутиви *шољица* и *чашица*, запажа се сужавање семантичког опсега и дистрибуционог потенцијала деминутивних

партикуларизатора – уп. *шоља чаја/млека/јогурта – шољица кафе*; *чаша воде/сока/млека/вина – чашица ракије*).

Један део рада биће посвећен обради партикуларизаторâ у речницима српског књижевног језика. Указаће се на типове дефиниција који се јављају у досадашњој лексикографској пракси, са циљем да се дође до одговарајућих дефиниција партикуларизаторâ, имајући притом у виду издвојене типове, али и поменуте процесе који могу утицати на њихово значење.

Најзад, предмет рада биће и дијалекатска партикуларизаторска лексика, где ће се поредити стање у дијалектима и стање у књижевном језику. Последњи део истраживања биће посвећен анализи ове појаве са дијахронијског аспекта, с циљем да се изнађу оне лексеме које су некада биле партикуларизатори, али су током свог развоја изгубиле дато значење.

Комисија закључује да је предложени предмет истраживања својом сложеношћу, актуелношћу и значајем у областима дисертације.

1. Библиографија прелиминарних истраживања

Кандидат је приложио библиографију од 118 библиографских јединица релевантних за истраживање, које су разврстане у ОСНОВНЕ ИЗВОРЕ (10 библиографских јединица), КЊИГЕ И ЗБОРНИКЕ (49 библиографских јединица) и ОГЛЕДЕ, РАСПРАВЕ И ЧЛАНКЕ (59 библиографских јединица).

ОСНОВНИ ИЗВОРИ

1. Влајинац 1961–1974: Милан Влајинац, *Речник наших старих мера – у току векова*, I–IV, Посебна издања САНУ, Београд: Научно дело.
2. Елезовић 1932–1935: Глиша Елезовић, *Речник косовско-метохиског дијалекта*, св. I–II, Београд: Графички уметнички завод „Планета”.
3. ЕРСЈ: *Етимолошки речник српског језика*, 1–3, ур. Александар Лома, Београд: Институт за српски језик САНУ, од 2003. године.
4. ЕССЈ: *Этимологический словарь славянских языков. Праславянский лексический фонд*, 1–22, отв. ред. О. Н. Трубачов, Москва: Наука, 1974 –1995.
5. Живковић 1987: Новица Живковић, *Речник пиротског говора*, Пирот: Музеј Понишавља.
6. Златановић 1998: Момчило Златановић, *Речник говора јужне Србије*, Врање–Ниш: Учитељски факултет, Свен.
7. РЈАЗУ: *Rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, I–XXIII, Zagreb: Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1880–1976.
8. РМС: *Речник српскохрватскога књижевног језика* I–VI, Нови Сад – Загреб: Матица српска – Матица хрватска, 1967–1976.
9. РСАНУ: *Речник српскохрватског књижевног и народног језика* I–XX, Београд: Српска академија наука и уметности, од 1959. године.
10. РСЈ: *Речник српскога језика*, Нови Сад: Матица српска, 2007.

КЊИГЕ И ЗБОРНИЦИ

1. Акимова *et al.* 1996: Т. Г. Акимова, В. П. Берков и др., *Теория функциональной грамматики: Качественность. Количественность* [редакционная коллегия: А. В. Бондарко (отв. ред.) и др.]; Российская академия наук – Институт лингвистических исследований. – Санкт-Петербург: Наука.
2. Антонић 2005: Ивана Антонић, „Синтакса и семантика падежа”, у: Предраг Пипер, Ивана Антонић, Владислава Ружић, Срето Танасић, Људмила Поповић, Бранко Тошовић, *Синтакса савременога српског језика. Проста реченица* (ред. М. Ивић), Београд – Нови Сад: Институт за српски језик САНУ – Београдска књига – Матица српска: 119–300.
3. Берџ 1975: Tyler Burge, *Mass terms, count nouns, and change*, Synthese, Vol. 31, Nos. 3/4.
4. Блејк 2004: Barry J. Blake, *Case*, Cambridge: Cambridge University Press.
5. Болингер 1972, D. Bolinger, *Degree Words*, The Huge-Paris: Mouton,.
6. Брабец и др. [8]1968: Ivan Brabec, Mate Hraste i Sreten Živković, *Gramatika hrvatskosrpskoga jezika*, Zagreb: Školska knjiga.
7. Будмани [3]1897: Петар Будмани, *Српска синтакса*, Београд: Штампарија Д. Миросављевића [Превео с талијанског и за српске школе удесио Спира Калик].
8. Вучковић 2017: Снежана Вучковић, *Повест словља: историјсколексиколошка истраживања*, Београд: Филолошки факултет.
9. Гортан-Премк 2004: Даринка Гортан-Премк, *Полисемија и организација лексичког система у српскоме језику*, друго издање, Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
10. Готштајн 1986: Љиљана Готштајн, *Синонимија у колокацијама (на примерима енглеског језика научне аргумантације)*, Филозофски факултет, Нови Сад.
11. Драгићевић 2007: Рајна Драгићевић, *Лексикологија српског језика*, Београд: Завод за уџбенике.
12. Драгићевић 2010: Рајна Драгићевић, *Вербалне асоцијације кроз српски језик и културу*, Београд: Друштво за српски језик и културу.
13. Драгићевић 2018: Рајна Драгићевић, *Српска лексика у прошлости и данас*, Нови Сад: Матица српска.
14. Дражић 2014: Јасмина Дражић, *Лексичке и граматичке колокације у српском језику*, Нови Сад: Филозофски факултет.
15. Дуцеску Колибан 1977: Taina Duţescu Coliban, *Open Class Quantifiers in Romanian and English*, Analele Universutăţii Bucureşti, Limbi şi literaturi străine, I Germanice, Anul XXVI, 123–133.
16. Исаченко 1954: Алехандер В. Исаченко, *Граматический строй русского языка в составлении с словацким. Морфология. Часть первая*, Братислава.
17. Карден 1973: Guy Carden, *English Quantifiers*, Yale University, Connecticut.
18. Квин 1960: B. Willard van Orman Quine, *Word and Object*, Cambridge, Massachusetts.
19. Клајн 2002: Иван Клајн, *Творба речи у савременом српском језику. Први део. Слагање и префиксација*, Београд – Нови Сад: Завод за уџбенике и наставна средства – Институт за српски језик САНУ – Матица српска.
20. Клајн 2003: *Творба речи у савременом српском језику. Други део. Суфиксација и конверзија*, Београд – Нови Сад: Завод за уџбенике и наставна средства – Институт за српски језик САНУ – Матица српска.
21. Којен 1986: Леон Којен (прир.), *Метафоре, фигуре и значење: зборник теоријских радова*, Књижевни погледи, Београд: Просвета.

22. Кузњецова [2]1989: Эра Васильевна Кузнецова, *Лексикология русского языка*, Москва: Издательство „Высшая школа“.
23. Лајонс 1977: Lyons, John, *Semantics* II, Cambridge: Cambridge University Press.
24. Лејкоф–Џонсон 1980/2003: George Lakoff and Mark Johnson, *Metaphors We Live By*, Chicago–London: The University of Chicago Press.
25. Маретић 31963: Tomislav Maretić, *Gramatika hrvatskoga ili srpskoga književnog jezika*, Zagreb: Matica hrvatska.
26. Марковић 2016: Александра Марковић, *Падежи и предлошко-падежне конструкције са квалитативним значењем у савременом српском књижевном језику (семантичко-синтаксичка анализа)*, докторска дисертација, Београд: Филолошки факултет.
27. Новаковић 1894: Стојан Новаковић, *Српска граматика*, Београд: Државна штампарија.
28. Пелетије 1979: Francis Jeffry Pelletier (ed.), *Mass Terms: Some Philosophical Problems* (= *Synthese Language Library. Texts and Studies in Linguistics and Philosophy*, Vol. 6), Dordrecht.
29. Пете 1965: Istvan Pete, *Родительный партитивный в совремменном русском языке*, Scando-Slavica, XI, , 185–197.
30. Петерсен 1925: Walter Petersen, *The Adnominal Genitive*, The American Journal of Philology, Vol. 46, No. 2, 128–160.
31. Пипер 1983: Предраг Пипер, *Заменички прилози (граматички статус и семантички типови)*, Нови Сад: Институт за стране језике и књижевности Филозофског факултета.
32. Пипер *et al.* 2005: Предраг Пипер, Ивана Антонић, Владислава Ружић, Срето Танасић, Људмила Поповић, Бранко Тошовић, *Синтакса савременога српског језика. Проста реченица* (ред. М. Ивић), Београд – Нови Сад: Институт за српски језик САНУ – Београдска књига – Матица српска.
33. Пипер–Клајн 22014: Предраг Пипер, Иван Клајн, *Нормативна граматика српског језика*, Нови Сад: Матица српска.
34. Радовановић 1990: Milorad Radovanović, *Spisi iz sintakse i semantike*, Sremski Karlovci – Novi Sad: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića – Dobra vest.
35. Рићановић 1988: Мидхат Рићановић, *Језик и његова структура*, Сарајево: Свјетлост.
36. Симић–Јовановић 2017: Радоје Симић и Јелена Јовановић, *Српска синтакса I–VII*, Београд: Јасен, Филолошки факултет у Београду, Научно друштво за неговање и проучавање српског језик.
37. Станојчић–Поповић 1992: Живојин Станојчић и Љубомир Поповић, *Граматика српскога језика*, Београд – Нови Сад.
38. Стевановић [6]1991а: Михаило Стевановић, *Савремени српскохрватски језик* (Граматички системи и књижевнојезичка норма), књ. I, Фонетика. Морфологија, Београд: Научна књига.
39. Стевановић [5]1991б: Михаило Стевановић, *Савремени српскохрватски језик* (Граматички системи и књижевнојезичка норма), књ. II, Синтакса, Београд: Научна књига.
40. Стемпе 1976: David Stampre, *Cardinal Number System*, Papres from the 12th Regional Meeting Chicago Linguistics Society, April 23–26, ed. by Salikoko S. Murfwene, Sarol A. Walker, Sanforf B. Steever, Chicago, Illinois.

41. Тејлор 1991: J. R. Taylor, *Linguistics Categorization, Prototypes in Linguistic Theory*, London.
42. Толберт 1974: H. H. Tolbert, *Quantifiers in Russian*, Rhode Island: Brown University.
43. Тополињска 1980: Zuzana Topolinska, *Remarks on the Slavic Noun Phrase*, Varšava.
44. Ђорић 2008: Божо Ђорић, *Творба именица у српском језику*. Београд: Друштво за српски језик и књижевност Србије.
45. Ђорац 1982: М. Ђорац, *Метафорски лингвостилеми,* Београд: Привредно-финансијски завод.
46. Фелешко 1995: Казимјеж Фелешко, *Значења и синтакса српскохрватског генитива*, с пољског превела Г. Јовановић, Београд – Нови Сад: Орфелин, Вукова задужбина, Матица српска.
47. Хог 1968: R. M. Hogg, *English quantifier systems,* Amsterdam – New York – Oxford: North-Holland Publishing.
48. Шведова 1970: Наталия Юльевна Шведова (гл. ред.), *Грамматика современого русского языка*, Москва: Академия наук СССР.
49. Шарви 1978: Richard Sharvy, *Maybe English has no count noun: notes on Chinese semantics. An essay in metaphisics and linguistics,* Studies in Language, Vol. 2, No 3, 345–365.

ОГЛЕДИ, РАСПРАВЕ И ЧЛАНЦИ

1. Бирвиш 1970: Manfred Bierwisch, „On Classifying Semantic Features”, in: *Progress in Linguistics,* A Collection of Papers selected and edited by Manfred Bierwisch and Erich Heidolph, the Huge-Paris: Mouton, 27–51.
2. Војејкова–Пупинин 1996: М. Д. Воейкова, Ю. А. Пупынин, „Предикативная качественность”, у: Т. Г. Акимова, В. П. Берков и др., *Теория функциональной грамматики: Качественность. Количественность* [редакционная коллегия: А. В. Бондарко (отв. ред.) и др.]; Российская академия наук – Институт лингвистических исследований. – Санкт-Петербург: Наука, 53–63.
3. Гортан-Премк 1984–1985: Даринка Гортан-Премк, „Још о регуларној полисемији”, *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику* XXVII–XXVIII, 183–188.
4. Грицкат 1967: Ирена Грицкат, „Стилске фигуре у светлу језичких анализа”, *Наш језик* XVI/4, 231.
5. Грицкат 1986: Ирена Грицкат, „Експресивне синтагме са генитивима у српскохрватском језику", *Јужнословенски филолог* XLII, , 71–93.
6. Драгићевић 1996: Рајна Драгићевић, „О неким парадигматским лексичким скуповима”, *Наш језик* XXXI/1–5, 96–106.
7. Драгићевић 2003: Рајна Драгићевић, „О неким особеностима партикуларизатора-уобличивача”, *Научни састанак слависта у Вукове дане* 31/1, Београд, 137–146.
8. Драгићевић 2006: Рајна Драгићевић, „О експресивном лексичком исказивању количине у српском језику”, *Научни састанак слависта у Вукове дане* 45/1, Београд, 291–299.
9. Драгићевић 2009: Рајна Драгићевић, „О партикуларизаторима-садржавачима”, *Српски језик* V/1–2, Београд, 427–447.
10. Драгићевић 2017: Рајна Драгићевић, „Експресивне конструкције којима се исказује интензитет емоција у српском језику”, *Исследования по Славянским Языкам*, Корейская ассоциация славистов, 119–126.

11. Ђорђевић 1889а: Пера Ђорђевић, Прилози за синтаксу српскога језика I. „О падежима без предлога”, *Гласник Српског ученог друштва* 68, 110–198.
12. Ђорђевић 1889б: Пера Ђорђевић, Прилози за синтаксу српскога језика I. „О падежима без предлога”, *Гласник Српског ученог друштва* 69, 1–96.
13. Ивановић 2014: Ненад Ивановић, „Лексикографски метајезик у Речнику САНУ”, поглавље у колективној монографији: *Савремена српска лексикографија у теорији и пракси*, уредник Рајна Драгићевић, Београд: Филолошки факултет, 195–223.
14. Ивановић 2018: Милена Ивановић, „Соматизми као мероними и партикуларизатори”, у: *Трагом славистичких истаживања професора Богољуба Станковића: међународни научни зборник радова*, 51–68.
15. Ивић 1959: Милка Ивић, „Српскохрватски паджени облици обавезно праћени одредбом као помоћним морфолошким знаком”, *Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду* IV, 151–163.
16. Ивић 1967: Милка Ивић, „Генитивне форме српскохрватских именица и одговарајућа образовања суфиксом *-ов (-ев, -овљев, -евљев), -ин* у односу ‘комбинаторичких варијаната’”, *Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду* X, 257–262.
17. Ивић 1973: Милка Ивић, „О неким синтаксичким конструкцијама с квантификаторима у стандардном српскохрватском”, *Јужнословенски филолог* XXX/1–2, , 329–335.
18. Ивић 1980: Милка Ивић, „О партикуларизаторима”, *Јужнословенски филолог* XXXVI, 1–12.
19. Ивић 1982: Милка Ивић, „Slavic Fruit and Vegetable Names and Countability”, *International Journal of Slavic Linguistics and Poetics* XXV/XXVI, 209–211.
20. Ивић 1982: Милка Ивић, „’О регуларној полисемији’ у лексиколошкој теорији и лексикографској пракси”, *Лексикографија и лексикологија* (зброник реферата), Београд – Нови Сад, 77–83.
21. Ивић 1991: Милка Ивић, „О одредбама категоризовања”, *Јужнословенски филолог* XLVII, 29–36.
22. Ивић 1995а: Милка Ивић, „Избројивост онога што именица означава као граматички проблем”, у: *Лингвистички огледи*, друго издање, Београд, 9–37.
23. Ивић 1995б: Милка Ивић, „О словенским обавезним детерминаторима”, у: *Лингвистички огледи*, друго издање, Београд, 177–187.
24. Ивић 1995в: Милка Ивић, „О семантичким околностима од којих зависи обавезна детерминација квалификативног типа”, у: *Лингвистички огледи*, друго издање, Београд, 187–195.
25. Картрајт 1975: Helen M. Cartwright, „Some Remarks about Mass Nouns and Plurality”, *Synthese* 31, Nos. 3–4, 395–410.
26. Кинен 1971: Edward L. Keenen, „Quantifier Structures in English”, *Foundation of Language*, vol. 7, no 2, 256–285.
27. Кит 1977: Allan Keith, „Classifiers”, *Language*, Vol. 53, 285–311.
28. Којен 1980: Леон Којен, „Семантички параметри у синтакси”, *Јужнословенски филолог* XXXVI, 13–23.
29. Курилович 1949/2000: Ежи Курилович, „Проблема классификации падежей”, у: *Очерки по лингвистике*, http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Linguist/kuril/index.php
30. Лалевић 1936: Миодраг Лалевић, „Još jedan genitiv”, *Glasnik Jugoslovenskog profesorskog društva* XVI/10, Београд, , 926–929.

31. Ларсон 1978: I. Larsson, „On the System Structures of Russian Relative Quantifiers", *Slavica Lundensia*, 6, 105–117.
32. Ломтев 1971: Т. П. Ломтев, „Квантитивы современного русского языка", у: *Памяти академика Виктора Владимировича Виноградова*, Москва: Московский университет, 106–116.
33. Матасовић 2002: Ranko Matasović, „Otuđiva i neotuđiva posvojnost u hrvatskome jeziku", *Rasprave: Časopis Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje*, 28, 151–160.
34. Милосављевић–Јовановић 2010: Бојана Милосављевић и Владан Јовановић, „Лексичко-граматичке особености лексеме *пар* у српском језику", *Српски језик* XV/1–2, Београд, 435–445.
35. Марковић 2014: Александра Марковић, „Граматика у српским речницима", у: *Савремена српска лексикографија у теорији и пракси* (колективна монографија), ур. Рајна Драгићевић, Београд: Филолошки факултет.
36. Никифориду 1991: Kiki Nikiforidou, „The meanings of the genitive: A case study in semantic structure and semantic change", *Cognitive Linguistics* 2 (2): 149–205.
37. Номађи 2006: Мотоки Номађи, „О прототипу посесивности и питању неотуђиве посесије (на материјалу српског језика)", у: *Когнитивнолингвистичка проучавања српског језика*, ур. Предраг Пипер, Београд: САНУ, 163–173.
38. Павлов 1996: В. М. Павлов, „Качественность и субстанциальная семантика", у: Т. Г. Акимова, В. П. Берков и др., *Теория функциональной грамматики: Качественность. Количественность* [редакционная коллегия: А. В. Бондарко (отв. ред.) и др.]; Российская академия наук – Институт лингвистических исследований. – Санкт-Петербург: Наука, 8–53.
39. Павловић 2007: Слободан Павловић, „Старосрпски квалификативни генитив у светлу посесивних релација", *Зборник Матице српске за славистику* 71–72, 435–444.
40. Пелетије 1975: Francis Jeffry Pelletier, „A Bibliography of Recent Work on Mass Terms", *Synthese* 31, 523–526.
41. Пипер 1982: Предраг Пипер, „О типовима квантификатора у српскохрватском језику", *Научни састанак слависта у Вукове дане* 11/2, 93–103.
42. Пипер 2009: „Синтакса", у: Вјара Малџијева, Зузана Тополињска, Маја Ђукановић, Предраг Пипер, *Јужнословенски језици: граматичке структуре и функције*, ред. Предраг Пипер, Београд: Београдска књига, 464–536.
43. Радић-Дугоњић 1999: Милана Радић-Дугоњић, „Семантичко језгро и семантичка периферија као основни показатељи контакта лексичких јединица у словенским језицима", у: С. Ристић и М. Радић-Дугоњић, *Реч. Смисао. Сазнање,* Београд: Филолошки факултет.
44. Радовановић 1972: Милорад Радовановић, „Општелингвистички аспект категорије 'обавезни детерминатор' у синтакси", *Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду* XVI/1, 211–240.
45. Ристић 1996: Стана Ристић, „Експресивна и стилска употреба збирних именица са суфиксом *-ија*", *Наш језик* XXXI/1–5, Београд, 85–95.
46. Ристић 2000: Стана Ристић, „Конкуренција неких лексичких и граматичких средстава у градирању прагматичке квантификације", *Научни састанак слависта у Вукове дане* 29/1, Београд, , 223–233.
47. Ристић 2009: Стана Ристић, „Сложенице у корпусу нових речи са творбеним елементима у значењу квантификације", у: *Српски језик у употреби,* књига 1, Филум, Крагујевац, 125–139.

48. Ружичка 1973: R., Ružička „Indefinite Pronauns and Quantification”, in: *Liczba, ilość, miaram*, Materiały Konferencji Naukowej w Jadwisine, 11–13 maja 1972 g. Redakcija Z. Tolopińska, M. Grochowski, Warszawa – Wrocław – Kraków – Gdańsk: wyd. PAN, 49–77.
49. Савицка 1978: Irena Sawicka, „Referencijalna kvantifikacija rečenice”, *Зборник за филологију и лингвистику* XXI/1, 55–63.
50. Стевановић 1967: Михаило Стевановић, „Једна синтагма с аблативним генитивом у стилској функцији поређења и епитета”, *Наш језик* XVI/1–2, 27–31.
51. Тулина 1962: Т. А. Тулина, „Грамматический анализ именных словосочетаний с родительным части и совокупности”, *Русских язык в школе* 5, 7–10.
52. Тополињска 1981: Зузана Тополињска, „Рестрикције насупрот опозиције: две врсте атрибута и именичке синтагме”, *Јужнословенски филолог* XXXVII, , 1–14.
53. Хантика 1974: J. Hantikka, „Quantifiers vs. quantification theory”, *Linguistic Inquiry*, vol. 5, no 2, 153–177.
54. Филмор 1968/2003: Charles Fillmore, „The Case for Case”, у: *Form and Meaning in Language*, Vol.1, Papers on Semantic Roles, Chicago: The University of Chicago Press.
55. Харитончик 2015: Зинаида Харитончик, „Количественные характеристики в системе словообразовательных значений современного русского языа”, *Manjšalnice v slovanskih jezikih: oblika in vloga*, urednik Irena Stramljič Breznik, Maribor: Mednarodna založba Oddleka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta.
56. Цвијовић 2016: Драгана Цвијовић, „О лексичким јединицама са партикуларизаторском службом типа *јато, крдо, рој, стадо, чопор*”, *Наш језик* XLVII/3–4, Београд, 73–88.
57. Цвијовић 2017: Драгана Цвијовић, *Збирне именице у савременом српском језику*, докторска дисертација, Београд: Филолошки факултет.
58. Џекендоф 1968: R. Jackendoff, „Quantifiers in English”, *Fondations of Language*, vol. 4, no 4, 422–443.
59. Чапел 1970/71: V. C. Chappell, „Stuff and Things”, *Proceedings of the Aristotelian Society* 70, 61–76.

- циљеви истраживања

Циљеви

Овако замишљено научно истраживање изнедрило је између осталог и неколико следећих циљева:

- објаснити појам партикуларизације и разграничити га од сродних и каткад неодељивих појмова партитивности, квантификације и класификације, те поставити (где је то могуће) јасне границе и указати на домене укрштања;
- издвојити типове именичке партикуларизације у нашем језику;
- издвојити типове именичких партикуларизатора у српском језику;
- изложити творбено-семантичку анализу тих партикуларизатора;
- представити семантичку анализу лексема које се јављају као објекти партикуларизације;
- утврдити лексичко-семантички статус ових двочланих језичких синтагми;
- представити стање у дијалектима српског језика по питању партикуларизације, уз издвајање језичких средстава којима се она постиже;

- осврнути се на историјски аспект партикуларизације и утврдити моделе семантичког развоја издвојених лексема које су изгубиле партикуларизаторско својство.

Хипотезе

Основне хипотезе које стоје на почетку овако замишљеног истраживања су:

- да је у српском језику чешћа права од неправе партикуларизације;
- да се, поред праве, веома често јавља експресивна партикуларизација, будући да је њен обим подложнији проширивању;
- да ће, када је реч о неправој партикуларизацији, најчешћи механизам настанка секундарних значења у којима се дата лексема јавља у функцији партикуларизатора бити метонимија;
- да ће од свих издвојених типова партикуларизатора најбројнији бити ненумерички партикуларизатори квантификаторског типа;
- да ће најбогатије лексичко-семантичке групе бити: СУД/ПОСУДА и МЕРА / МЕРНА ЈЕДИНИЦА;
- да ће највећи број лексема-партикуларизатора спадати у основне речи, а да ће најучесталији тип творбе бити комбинована творба.

Очекивани резултати

На основу напред наведених циљева и радних хипотеза овог истраживања, могуће је очекивати следеће резултате:

- омеђеност и домен именичке партикуларизације као језичке појаве којом се постиже издвајање појединачног ентитета или (не)одређене количине из (неизбројивог) мноштва;
- класификација средстава којима се у језику постиже именичка партикуларизација;
- класификација типова партикуларизатора и издвајање најучесталијег, најзаступљенијег типа – очекује се да су најбројнији ненумерички партикуларизатори квантификаторског типа;
- издвајање праве и експресивне партикуларизације као веома учесталих су у нашем језику – прве зато што у језику објективно има доста именичких лексема које су партикуларизатори, а друге зато што путем метафоричког преноса значења велика већина лексема може то постати;
- издвајање најчешћег механизма, када је реч о неправој партикуларизацији – претпоставка је да је метонимија најчешћи механизам настанка секундарних значења којим дате лексеме стичу партикуларизаторско својство, и то метонимијска формула: ПОСУДА – КОЛИЧИНА КОЈА СТАЈЕ У ТУ ПОСУДУ;
- анализа именичких партикуларизатора с творбеног аспекта – очекује се да највећи број партикуларизатора чине основне, неизведене речи (типа *аков*, *врећа*, *метар*, *обруч* и др.), али да ће, с друге стране – када је реч о твореницама, бити најзаступљенија комбинована творба датих лексеме (типа *заглавље*, *нарамак*, *напрстак* и сл.);

- анализа дијалекатских именичких партикуларизатора, за које се очекују другачији творбени модели;
- издвајање уобичајеног процеса семантичког развоја лексема које су некада биле партикуларизатори а данас то више нису – претпоставка је да ће то бити процес уопштавања значења, и то по моделу ДЕО–ЦЕЛИНА;

Општи резултат који се очекује: детаљна класификација типова партикуларизације и партикуларизаторâ у српском језику, те издвајање најфреквентнијег и најпродуктивнијег, дакле – прототипичног модела партикуларизације, уз утврђивање одређених лексичко-семантичких и творбених закономерних тенденција.

План рада

На основу описа теме и циљева истраживања закључујемо да је предвиђени план рада добро предочен. Неке од његових од основних фаза истраживања биле би на следећи начин распоређене у оквирима претпостављене композиције рада:

- екцерпција грађе из речничког корпуса – како конкретних лексема тако и примера као потврда реализације одређених значења тих лексема, те њихову додатну потврду у допунском, електронском корпусу;
- упознавање са домаћом и страном литературом посвећеном проблему који је предмет нашег истраживања, као и представљање историје питања, уз издвајање радова чији су резултати утицали на ток нашег рада;
- представљање теоријских приступа у раду и његових теоријско-методолошких оквира;
- успостављање критеријума за класификацију глађе;
- класификација типова именичке партикуларизације и класификацију партикуларизаторâ;
- лексичко-семантичка, синтаксичка и творбена анализу лексема које представљају партикуларизаторе, те лексичко-семантичка анализа лексема које се на дати начин партикуларизују;
- утврђивање лексичко-семантичког статуса оваквих двочланих језичких јединица и њиховог односа са фразеолошким јединицама;
- анализа лексикографских поступака у обради партикуларизатора и издвајање типова дефиниција, уз предлог унифициране и класификацијама прилагођене дефиниције;
- анализа стања у дијалектима;
- анализа историјског аспекта процеса партикуларизације;
- постављање резултата анализе у теоријске оквире семантичких односно творбених процеса.

Методе истраживања

У описаном истраживању биће примењене следеће методе истраживања:

- метода класификације;

- дескриптивна метода;
- аналитичка метода;
- компаративна метода;
- статистичка метода – анализа и тумачење статистичких података;
- индуктивно-дедуктивна метода;
- лингвокултуролошка метода;
- метода компоненцијалне анализе;

VII ЗАКЉУЧАК СА ОБРАЗЛОЖЕНОМ ОЦЕНОМ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ И КАНДИДАТА

На основу наведених података о кандидату, Комисија констатује да је кандидат **мастер Бојана Тодић Санковић** подобан за израду докторске дисертације.

На основу постављених циљева и очекиваних резултата, Комисија констатује да је предложена тема подобна за израду докторске дисертације у области **лексикологија, семантика, морфологија, дериватологија, лексикографија.**

На основу наведених података о предложеном ментору, Комисија констатује да је **др Рајна Драгићевић, редовни професор** подобан/на за ментора предложене докторске дисертације.

На основу изнетог, Комисија предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да донесе позитивне оцене о подобности кандидата **мастера Бојане Тодић Санковић** и предложене теме докторске дисертације

„Именичка партикуларизација у српском језику”

а да се за ментора именује **др Рајна Драгићевић, редовни професор на Катедри за српски језик са јужнословенским језицима** Филолошког факултета у Београду.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

1. др Весна Ломпар, ванредни професор
   (председник Комисије)

   _____

2. др Драгана Вељковић Станковић, редовни професор

   _____

3. др Александра Марковић, научни сарадник

   _____